

ONDOKUZ MAYIS
ÜNİVERSİTESİ

HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ

AKADEMİK VE İDARİ PERSONEL

SORUŞTURMA REHBERİ

PERSONEL DİSİPLİN SORUŞTURMASI

- 20.10.2017 tarihli, 30216 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı Ve Memurları Disiplin Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik ile 21/8/1982 tarihli ve 17789 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.**
- **2/12/2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53.maddesi ve devamında yapılan değişikliklerle, yükseköğretim personeline uygulanacak disiplin suç ve cezaları, disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar, disiplin soruşturmasının temel ilkeleri, savunma hakkı, görevden uzaklaştırma ve itiraz başta olmak üzere disiplin işlemleri yasal düzenleme altına alınmıştır.**
- Tüm devlet memurlarının disiplin suçları ile ilgili olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 124 ila 145.maddeleri arasında düzenlemeler yer almaktadır. Diğer taraftan; yükseköğretim kurul ve kurumlarında görev yapmakta olan personellere ilgili mevzuat ile yüklenen ödevlerin diğer kamu personeline nazaran farklı nitelikte olması dikkate alınmış ve uygulanacak disiplin hükümleri bakımından 2547 sayılı Kanunda özel düzenlemeler yapılmıştır. Disiplin işlemleri yapılırken her iki kanundaki hükümler dikkate alınacaktır.

STATÜ	DİSİPLİN CEZASI YÖNÜNDEN UYGULANACAK KANUN	DİSİPLİN CEZASINA YÖNELİK İLGİLİ MADDELER	DİSİPLİN CEZASININ UYGULAMASINA DAİR İŞLEMLER
ÖĞRETİM ELEMANLARI	2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu	UYARMA (Madde 53/b-1)	Disiplin soruşturması ve savunma hakkı (2547 sayılı Kanun-MADDE 53/A) Görevden uzaklaştırma (2547 sayılı Kanun-MADDE 53/B) Zamanaşımı (2547 sayılı Kanun-MADDE 53/C) Disiplin cezası verme yetkisi (2547 sayılı Kanun-MADDE 53/Ç) Disiplin cezası verilmesinde uygulanacak temel ilkeler (2547 sayılı Kanun-MADDE 53/D) Disiplin kurullarının teşekkülü (2547 sayılı Kanun-MADDE 53/E) İtiraz (2547 sayılı Kanun-MADDE 53/F) Özlük dosyasında saklama (2547 sayılı Kanun-MADDE 53/G)
		KINAMA (Madde 53/b-2)	
		AYLIKTAN KESME (Madde 53/b-3)	
		KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI (Madde 53/b-4)	
		ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM MESLEĞİNDEN ÇIKARMA (Madde 53/b-5)	
		KAMU GÖREVİNDEN ÇIKARMA (Madde 53/b-6)	
MEMURLAR	657 sayılı Devlet Memurları Kanunu	UYARMA (Madde 125/A)	
		KINAMA (Madde 125/B)	
		AYLIKTAN KESME (Madde 125/C)	
		KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI (Madde 125/D)	
		DEVLET MEMURLUĞUNDAN ÇIKARMA (Madde 125/E)	
İŞÇİLER	4857 sayılı İş Kanunu, İş Sözleşmesi veya Toplu İş Sözleşmesi		

DİSİPLİN AMİRLERİ KİMLERDİR?

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53.maddesi (a) bendinde yapılan düzenlemeye göre;

- **Yükseköğretim Kurulu Başkanı**, üst kuruluşlar, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin ve 53/Ç maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan fiillerle ilgili olarak öğretim elemanlarının;
- **Rektör**, üniversitenin;
- **Bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürü**, bağımsız vakıf meslek yüksekokulunun;
- **Dekan**, fakültenin;
- **Enstitü ve yüksekokul müdürleri**, enstitü ve yüksekokulların;
- **Kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri**, uygulama araştırma merkezi ile enstitünün;
- **Bu birimlerin genel sekreter veya sekreterleri** de bağlı birim personelinin disiplin amirleridir.

DİSİPLİN CEZALARI NELERDİR?

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53.maddesi (a) bendinde yapılan düzenlemeye göre; Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanları, memur ve diğer personeline uygulanabilecek disiplin cezaları:

- **Uyarma:** Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.
- **Kınama:** Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.
- **Aylıktan veya ücretten kesme:** Memurun, brüt aylığından 1/30 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.
- **Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme:** Bulunulan kademedeki ilerlemenin, fiilin ağırlık derecesine göre bir ila üç yıl arasında durdurulması olarak uygulanır. (Vakıf Üniversitelerinde öğretim elemanlarının brüt ücretlerinden 3 ila 6 ay süre ile 1/30 ila 1/8 arasında kesinti yapılması olarak uygulanır.)
- **Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma:** Akademik bir kadroya bir daha atanmamak üzere üniversite öğretim mesleğinden çıkarmadır.
- **Kamu Görevinden Çıkarma:** Kamu kurum ve kuruluşları ile vakıf yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı ve memur olarak bir daha atanmamak üzere kamu görevinden çıkarılmasıdır.

DISİPLİN CEZALARI VERİLMESİNİ GEREKTİREN FİLLER NELERDİR?

- Disiplin cezası gerektiren fiillerde öğretim elemanları için 2547 sayılı Yükseköğrenim Kanunda, idari personel için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer alan fiiller dikkate alınacaktır. İşçiler için ise 4857 sayılı İş Kanunu ve varsa işçinin tabi olduğu Toplu İş sözleşmesi hükümleri uygulanacaktır.

Uyarma Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

2547 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 53/b-1)

- **a)** Maiyetindeki elemanların yetiştirilmesinde özen göstermemek.
- **b)** Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek.
- **c)** Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak.
- **d)** Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak.

Kınama Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

2547 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 53/b-2)

- **a) (Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)**
- **b)** Resmi olarak ders vermekle yükümlü bulunulan öğrencilere özel ders vermek.
- **c) (Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)**
- **d)** Üniversite veya bağlı birimlerin sınırları içinde herhangi bir yeri kurumun izni olmadan hizmetin amaçları dışında kullanmak veya kullandırmak.
- **e)** Yayınlarında hasta haklarına riayet etmemek.
- **f)** İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda veya diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak.
- **g)** İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak.
- **h)** Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak.
- **ı)** Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak.
- **j)** Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hükümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak.

- **k)** Araştırmacılar veya yetkililerce, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlülüğüne uymamak.
- **l) (Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)**
- **m)** İçeriğı itibarıyla şiddet veya nefret amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları teşhir etmek yahut kurumların herhangi bir yerine asmak
- **n)** Yükseköğretim kurumları içinde siyasi parti faaliyetinde bulunmak veya siyasi parti propagandası yapmak.
- **o) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kusurlu davranmak.
- **p) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Mevzuatta öngörölen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemek.
- **r) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Görevi sırasında amirine sözle saygısızlık etmek.
- **s) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Görevle ilgili resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak, kaybetmek veya kusurlu davranışlarıyla bunlara zarar vermek.
- **t) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Taşıdığı sıfatın gerektirdiğı özen yükümlülüğüne aykırı, genel ahlak ve edep dışı tutum ve davranışlarda bulunmak.
- **u) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Görevi gereğı katılmakla yükümlü olduğı kurul ve toplantılara izinsiz veya özürsüz olarak bir yıl içinde birden fazla katılmamak.

Aylıktan veya Ücretten Kesme Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

2547 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 53/b-3)

Devlet yükseköğretim kurumlarında brüt aylıktan; vakıf yükseköğretim kurumlarında brüt ücretten bir defaya mahsus olmak üzere 1/30 ila 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. 657 sayılı Kanundaki fiillere ilave olarak bu Kanun kapsamındaki kamu görevlileri için aylıktan veya ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

- **a)** Yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının organlarında yapılan konuşma ve alınan kararları, yetkili olmadığı halde organ veya üyelerinin aleyhinde davranışlara yol açmak maksadıyla dışarı yaymak.
- **b)** Kuruma ait araç, gereç, belge ve benzeri eşyayı görevin sona ermesine ve kurumca yazı ile istenmesine rağmen belirlenen süre içinde geri vermemek.
- **c)** Araştırma ve deneylerde, hayvanlara ve ekolojik dengeye zarar vermek.
- **d)** Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak.
- **e)** Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak.
- **f)** (Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)

- **g)** Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak.
- **h)** Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı hâlde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek.
- **ı)** Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak suç isnadında bulunmak.
- **j)** Hukuka aykırı olarak kurumun bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına kasten girmek veya orada kalmak.
- **k) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Akademik atama ve yükseltmelere ilişkin başvurularda bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak.
- **l) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Kasıtlı olarak; görevi tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek.
- **m) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek.
- **n) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak, bu yeri kullanmak veya kullandırmak.
- **o) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Yasaklanmış her türlü yayını basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya teşhir etmek.

Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

2547 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 53/b-4)

- Hizmet içinde resmi bir belgeyi tahrif etmek, yok etmek, gizlemek veya sahte olarak düzenlemek, sahte belgeyi bilerek kullanmak, kullandırmak.
- Görevi sebebiyle veya görevi sırasında doğrudan veya dolaylı olarak her ne ad altında olursa olsun menfaat sağlamak, iş sahiplerinden veya öğrencilerden borç para istemek veya almak.
- Kamu hizmetlerinin yürütülmesini engellemek, bojkot ve işgal eyleminde bulunmak.
- Ders, seminer, konferans, laboratuvar, grafik çalışma ve sınav gibi öğretim çalışmalarının yapılmasına engel olmak; görevlileri, öğrencileri eğitim-öğretim alanı dışına çıkartmak; görev yapılmasına engel olmak; öğrencileri bu tür davranışlara teşvik etmek veya zorlamak ya da bu maksatla yapılacak hareketlere iştirak etmek.
- Basın-yayın veya bilişim sistemlerini kullanarak amiri, iş arkadaşları, personeli, hizmetten yararlananlar veya öğrencileri hakkında gerçeğe aykırı açıklamada veya haksız isnatta bulunmak veya rızaları olmaksızın özel hayatlarıyla ilgili açıklama yapmak.
- İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak suretiyle kişilere zarar vermek.
- Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak, araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek.
- Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak.
- (Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)
- (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak.
- (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek.
- (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek.
- (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) İlgili kanunların tanıdığı istisnalar dışında ticaret yapmak, yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak.
- (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Görevi gereği öğrendiği ve gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri açıklamak.
- (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya hizmetten yararlananlara hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek.

Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

2547 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 53/b-5)

- **a) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Başkalarına ait özgün fikir, metot, veri veya eserleri bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendisine ait gibi göstermek.
- **b) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Atama ve yükselmelerde, unvan veya derece kazanılmasında; anket uygulama, veri toplama gibi akademik değerlendirme içermeyen katkılar dışında kişisel emek ve birikimine dayanmayan, başkaları tarafından ücret karşılığında veya ücretsiz olarak üretilmiş yayın ve çalışmalar kullanmak.
- **c) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Özürsüz veya izinsiz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek.

Kamu Görevinden Çıkarma Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

2547 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 53/b-6)

- **a) (Değişik:15/4/2020-7243/7 md.)** Terör niteliğinde eylemlerde bulunmak veya bu eylemleri desteklemek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütler için kullanmak ya da kullandırmak.
- **b)** Amire, iş arkadaşlarına, personeline, hizmetten yararlananlara veya öğrencilerine fiili saldırıda veya cinsel tacizde bulunmak.
- **c)** Kamu hizmeti veya öğretim elemanı sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak.
- **d)** Uyuşturucu veya uyuşturucu olarak kabul edilen diğer uyarıcı maddeleri kullanmak, bulundurmak, başkalarına vermek, kullanılmasını özendirmek, satmak, imal etmek.
- **e)** Hukuka aykırı olarak kurumun verilerini elde etmek, kaydetmek, kullanmak, depolamak, dağıtmak, değiştirmek veya yok etmek.
- **f)** Kurumun bilişim sistemlerinin işleyişini kasten engellemek veya bozmak.

Uyarma Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

657 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 125/A)

- Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,
- Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terk etmek,
- Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,
- Usulsüz müracaat veya şikâyette bulunmak,
- Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,
- Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,
- Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,
- Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

Kınama Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

657 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 125/B)

- Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,
- Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,
- Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,
- Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
- Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,
- Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,
- İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,
- İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,
- Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,
- Verilen emirlere itiraz etmek,
- Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,
- Kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak.
- Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

Aylıktan veya Ücretten Kesme Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

657 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 125/C)

- Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,
- Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,
- Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,
- Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,
- Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,
- Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,
- Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

657 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 125/D)

- Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,
- Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek,
- Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,
- Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,
- Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak,
- Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,
- Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,
- Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,
- Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,
- Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,
- Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,
- Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemedен yurda dönmek,
- Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,
- Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

Devlet Memurluğundan Çıkarma Cezasının Verilmesini Gerektiren Fiil ve Haller

657 sayılı Kanunda Yer Alan Fiiller (Madde 125/E)

- İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükun ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak, (1)
- Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,
- Siyasi partiye girmek,
- Özürsüz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,
- Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,
- Amirlerine, maiyetindekilere ve iş sahiplerine fiili tecavüzde bulunmak,
- Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,
- Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,
- Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,
- Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,
- 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek.
- Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak.

DİSİPLİN SORUŞTURMASI İŞLEMLERİ NELERDİR?

Disiplin soruşturmasında uyulacak usul ve esaslar şunlardır:

- Disiplin cezası verilmesini gerektiren bir fiilin işlendiğini öğrenen disiplin amiri yazılı olarak disiplin soruşturması başlatır. Üst disiplin amirinin soruşturma açtığı veya açtırdığı disiplin olayında alt disiplin amiri ayrıca soruşturma yapamaz veya yaptıramaz. Daha önce açılmış soruşturma varsa bunlar üst amirin açtığı veya açtırdığı soruşturma ile birleştirilir.
- Bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin disiplin cezası verilmesini gerektiren fiiller açısından soruşturma başlatılmadan önce bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca inceleme yapılması zorunludur.
- Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinden soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. Ancak zorunlu hallerde rektörlük aracılığıyla diğer birimlerden soruşturmacı talep edilebilir.
- Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır.
- Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi hâlinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi üste göre belirlenir.
- Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür. Disiplin amirinin belirlenmesi ve uygulanacak diğer disiplin hükümleri, görev yapılan kurumun tabi olduğu mevzuata göre belirlenir.
- Soruşturmacı, disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişiye başvurma, keşif yapma, inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir.
- Soruşturmacının, görevlendirme kapsamında talep ettiği bilgi ve belgeler gecikmeksizin kendisine verilir.
- Soruşturmacı, görevlendirildiği konuda soruşturma yürütür; soruşturma sırasında disiplin soruşturmasına konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları gecikmeksizin disiplin amirine bildirir.
- Soruşturma işlemleri bir tutanakla tespit olunur.

- Soruşturmanın gizliliği esastır.
- Soruşturma, görevlendirme yazısının tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tamamlanır. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir, disiplin amiri gerekçeyi değerlendirerek ve zamanaşımı sürelerini dikkate alarak karar verir.
- Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır. Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır.
- Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerekğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur.
- Bir fiilin diğer kanunlar uyarınca idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile bu Kanun kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.
- Disiplin amirinin belirlenmesi ve uygulanacak diğer disiplin hükümleri, görev yapılan kurumun tabi olduğu mevzuata göre belirlenir. Disiplin amiri sadece personelin savunmasını almak suretiyle disiplin cezası veremez. Yerleşik yargı içtihatları, disiplin suçu işlediği öğrenilen personel hakkında mutlaka soruşturma açılması gerektiğini, disiplin amirince sadece disiplin suçu işleyen personelin savunmasının alınmasının usulüne uygun yapılmış bir soruşturma olmadığını kabul etmektedir.
- Soruşturma raporunun sonuç kısmında; gerekçeleriyle birlikte şüphelinin üzerine atılı fiili işleyip işlemediği, suçlu ise fiilin akademik personel yönünden 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin hangi bentleri kapsamında suç sayıldığı, idari personel yönünden ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin hangi bentleri kapsamında suç sayıldığı açıkça belirtilmeli ve ceza önerilmelidir.
- Kurullarda raportörlük görevi, başkanın görevlendireceği üye tarafından yürütülür. Raportör, havale edilecek dosyanın incelenmesini en geç 5 gün içinde tamamlar. Kurulda, raportörün açıklamaları dinlendikten sonra işin görüşülmesine geçilir. Raportör soruşturma dosyasını kurul adına inceleyen ve kurula sunun disiplin kurulu üyesidir. Raportör görevlendirmeden itibaren 5 gün içinde raporunu hazırlar. Raportör disiplin kurulu üyesi olarak sahip olduğu oy hakkını hangi yönde kullanacağını raporunda bildirebilir. Bu durum disiplin kurulu üyesi olarak sahip olduğu oy hakkının da kullanılması niteliğinde olduğundan, raportörün bu şekilde kurulda oy kullanması tarafsızlık ve objektiflik ilkesini ihlal etmez. Raportörün raporunda oy hakkını hangi yönde kullanacağını raporunda bildirmemişse, kurulda işin görüşülmesinde diğer üyelerle birlikte oyunu kullanır.

SAVUNMA HAKKI NEDİR?

Savunma hakkı kapsamında gözetilecek hususlar şunlardır:

- Soruşturulana, iddialar hakkında savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen tarihte geçerli bir mazereti olmaksızın savunmasını yapmayan, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.
- Savunmaya davet yazısında hakkında disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir.
- Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar gerek görürse, isnat edilen fiil ve soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasını da belirtmek suretiyle, bu maddedeki esaslar çerçevesinde (a) ve (b) bentlerindeki usule göre tekrar savunma isteyebilir.
- Hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir

DİSİPLİN CEZALARINDA ZAMANAŞIMI NASIL İŞLER?

- Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;
- **a)** Uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarında **bir ay içinde**,
- **b)** Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında **altı ay içinde**, disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılmaz.
- Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren **iki yıl**, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil açısından altı yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.
- Bilimsel bir eserin akademik atama ve terfilerde kullanılması ya da kısmen veya tamamen yeniden yayımlanması hâlinde ikinci fıkrada belirtilen zamanaşımı süreleri yeniden işlemeye başlar.
- Disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir. (Burada bildirilen iptal kararı disiplin cezası verilirken usule uygun davranılmamasına ilişkindir. Kararda belirtilen usul hatası veya usul eksikliği düzeltilerek yeniden ceza verilebilir. İdari Yargı yerince disiplin cezasının fiilin işlenmediği, disiplin suçu oluşmadığı gibi benzeri, esasa ilişkin bir sebeple iptal edilmesi halinde ise artık aynı konuda yeniden disiplin cezası verilmesi mümkün değildir.)

DİSİPLİN CEZASI VERME YETKİSİ KİMLERE AİTTİR?

Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar şunlardır:

- **a)** Uyarma ve kınama cezaları **sıralı disiplin amirleri** tarafından, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri hakkında **Yükseköğretim Kurulu Başkanı** tarafından verilir.
- **b)** Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları **kişinin görevli olduğu birimdeki disiplin kurulu kararı ile** verilir.
- **c)** Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları **atamaya yetkili amirin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla** verilir.
- **d)** Rektörler, bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri ve dekanlar hakkında aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları **Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla** verilir.

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar;

- Soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir,
- Soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir,
- Soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını hafifletebilir,
- Soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını reddedebilir.
- Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak **en geç üç ay içerisinde** yeni işlem tesis edilebilir.

Disiplin cezası verme yetkisi devredilemez.

Disiplin cezası verecek olan yetkili merciin belirlenmesinde eylem dikkate alınacaktır. Eylemin karşılığı olan disiplin cezasını vermeye yetkili disiplin mercii alt ceza uygulanmasına da karar vermeye yetkili merciidir.

Disiplin kurulları gerekli gördüğü takdirde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, ilgili yerlerden bilgi almaya, her türlü incelemeyi yaptırmaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

DİSİPLİN CEZASI VERİLMESİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR NELERDİR?

- Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir.
- Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekrarründe bir derece ağır ceza uygulanır. Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekrarr nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz.
- Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.
- Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hallerde üst ceza kamu görevinden çıkarma cezasıdır. Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hallerde ise alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması (Vakıf Üniversiteleri için birden fazla ücretten kesme) cezasıdır.

DİSİPLİN CEZASI VERİLMESİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR NELERDİR?

- Bu Kanunda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir.
- Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanamaması halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ile 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir.
- Disiplin cezaları, verildikleri tarihten itibaren, aylıktan veya ücretten kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşında uygulanır.
- Disiplin cezaları üst disiplin amirine, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası tüm yükseköğretim kurumlarına, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.
- Aylıktan veya ücretten kesme cezası alanlar üç yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası alanlar beş yıl boyunca rektör, dekan, enstitü müdürü, yüksekokul müdürü, meslek yüksekokulu müdürü, bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, anasanat dalı başkanı, bilim dalı başkanı, sanat dalı başkanı, daire başkanı dengi ve üstü kadrolara atanamazlar. Söz konusu disiplin cezalarının verildiği tarihte bu görevlerde bulunanların görevleri kendiliğinden sona erer ve durum ilgili mercilere derhal bildirilir.

DİSİPLİN CEZASINA İTİRAZ NASIL VE KİME YAPILIR?

Disiplin cezalarına itiraz edilebilecek amir ve kurullar şunlardır:

- a)(Değişik:15/4/2020-7243/9 md.) Uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, ilgilinin görevli olduğu birimin disiplin kuruluna, rektör tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı üniversite disiplin kuruluna, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir. Cezayı veren disiplin amiri disiplin kurullarına katılamaz. Bu halde ilgili disiplin kuruluna, üyelerden en yüksek unvanlı öğretim üyesi, en yüksek unvanlı öğretim üyesinin birden fazla olması halinde en kıdemli üye, öğretim üyesi bulunmaması halinde en kıdemli öğretim görevlisi başkanlık eder.
- b)Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu üniversite disiplin kuruluna, yükseköğretim üst kuruluşlarında görev yapan personel için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir.
- İtiraz süresi, cezanın tebliğ tarihinden itibaren yedi gündür.
- İtiraz mercileri, itiraz tarihinden itibaren altmış gün içinde karar verir.
- İtiraz mercileri itirazı kabul ya da reddedebilir. İtirazın kabul edilmesi halinde ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar, ancak ilgili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından kabul gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni bir işlem tesis edilebilir.

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Hukuk Müşavirliği